

MALA ŠOLA RUŠČINE

РУССКАЯ ПАСХА

► TANJA ANDDER IN JANJA URBAS

Pravoslavna velika noč – *Пасха* – se je letos praznovala na najbolj pozen možni datum, 1. maja.

Rusko praznovanje velike noči je podobno našemu in je polno simbolic. Velikonočni čas se začne s 40-dnevnim postom, t. i. velikim postom, **великий пост** (*vilikij post*). Verniki, ki sledijo strogim zapovedim posta, v tem času ne uživajo mesa, občasno pa tudi mlečnih izdelkov in rib. Post je namreč razdeljen na različne, bolj ali manj omejujoče dneve.

Veliki teden, **страстная неделя** (*strastnaja nedelja*), se začne s cvetno nedeljo, ki se v Rusiji imenuje vrbna nedelja, **вербное воскресенье** (*verbnaje vaskr'senje*). Takrat se ljudje zberejo v cerkvah v cvetočimi vrbovimi mačicami, prvim zelenjem, ki simbolizira novo življenje. **Страстная неделя** doživi svoj vrhunec v velikonočnem tridnevju in se zaključi z največjim krščanskim praznikom, veliko nočjo, **Пасха** (*pasha*), in Kristusovim vstajenjem, **Воскресение Христово** (*vaskr'senje hristova*).

Podobno kot pri nas pravoslavni verniki na veliko noč uživajo praznične jedi, ki simbolizirajo velikonočno sporočilo. Tudi pri Rusih ni velike noči brez pisanih pirhov, **крашеные яйца** (*krašenije jajca*), in šarklja, ki mu pravijo **кулич** (*kulič*). Ruska posebnost je slaščica iz skute in kandiranega sadja (na sliki), **творожная пасха** (*tvarožnaja pasha*). Obe slaščici na vrhu okrasijo s črkama **ХВ**, kraticama velikonočnega voščila »Kristus je vstal«, ki se v skladu s starocerkvenoslovansko tradicijo glasi: »Христос воскресе!« (*hristos vaskr'esje*). V odgovor mu sledi: »Воистину воскресе!« (*vaist'inu vaskr'esje*), »Zares je vstal!«

Praznične jedi skupaj s posebnim rdečim vinom (**кагор** /*kagor*/) blagoslovijo v cerkvi in jih zaužijejo v velikonočnem jutru po koncu dolgega vstajenjskega obreda.

Zanimivo in uporabno: ruski besedi za »nedeljo« = **воскресенье** in »vstajenje« = **воскресение** sta skoraj identični, razlikujeta se le v eni črki. Izvor poimenovanja nedelje je torej v »dnevu vstajenja«. Beseda **неделя** je v moderni ruščini lažni prijatelj, saj pomeni »teden«, v stari ruščini pa se je uporabljala za poimenovanje nedelje.